

Education/Documents/UNESCO_GC_36C-19_ISCED_RU.pdf 6. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 // Директор школи, ліцею, гімназії: наук.-практ. журн. / засн. М-во освіти і науки України; голов. ред. О. І. Виговська. – К., 2011 – № 6. – С. 25–44. 7. Педагогічна Конституція Європи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.argue.org/index.php/ru/hlavnaia/104-pedagogicheskaya-konstitutsiya-evropy/141-pedahohichna-konstytutsiia-uevropy-1> 8. **Побережна Н.** Професійна мотивація та її роль у формуванні мотивації до вивчення іноземних мов у студентів немовних ВНЗ / Н. Побережна // Педагогіка вищої та середньої школи: зб. наук. праць. – Кривий Ріг, 2013. – Вип. 38. – С. 242–246. 9. **Подольська Є. А.** Соціологія. 100 питань. 100 відповідей: електронний підручник для студентів ВНЗ / Є. А. Подольська, Т. В. Подольська – 2009. – Ч. 4. Сучасна цивілізація і соціальні трансформації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/sotsiologiya/sotsiologiya_100_pitan_100_vidpovidey_-_podolska_uea 10. Примірне положення про академічну мобільність студентів вищих навчальних закладів України / Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.05.2013 № 635 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://guonkh.gov.ua/normative/pakazi_monu/5129.html 11. Про затвердження Державної цільової науково-технічної та соціальної програми «Наука в університетах» на 2008–2017 роки / Постанова Кабінету Міністрів від 19.09.2007 № 1155 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1155-2007-%D0%BF> 12. Рекомендация о статусе преподавательских кадров высших учебных заведений: Рекомендация МОТ и ЮНЕСКО (Париж, 21.10.1997 г.) / Публ.: Центр образовательного законодательства [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.lexed.ru/doc.php?id=3890#> 13. **Скотт П.** Глобализация и университет / П. Скотт // ВВШ «Alma Mater». – 2000. – № 4. – С. 3–8. 14. **Титарчук В.** Соціокультурна глобалізація вищої освіти: тенденції та наслідки / В. Титарчук // Віче. – 2006. – № 22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/391/> 15. **Федулова Л.** Технологічний розвиток економіки / Л. Федулова // Економіка України. – 2006. – № 6. – С. 6. 16. **Юринець Ю. Л.** Рекомендації ЮНЕСКО щодо академічних свобод / Ю. Л. Юринець // Часопис Академії адвокатури України. – 11(2'2011). – С. 1–5. 17. **Kluver Randy.** Measuring cultural globalization / Randy Kluver, Fu Wayne. – Nanyang Technological University, Singapore: mimeo, 2004. 18. KOF Index of Globalization [Web site]. – Access mode: http://globalization.kof.ethz.ch/media/filer_public/2013/03/25/definitions_2013.pdf 19. Magna Charta Universitatum – Велика хартія університетів [Web site]. – Access mode: http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/1220 20. Recommendation concerning the Status of Teachers / The Resolutions adopted by the Conference and the Reports of the Commissions of the fourteenth session of the General Conference of UNESCO. – UNESCO, 1967. – P. 29–40. 21. **Rosendorf Neal M.** Social and Cultural Globalization: Concepts, History, and America's Role, in: Joseph S. Nye and John D. Donahue (eds.) / Neal M. Rosendorf // Governance in a Globalizing World, Brookings Institution Press, Washington D. C., 2000. – p. 109–134. 22. The Lisbon Recognition Convention, 1997. The Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region [Web site]. – Access mode: <http://www.cicic.ca/697/lisbon-convention.canada>.

В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА ОСНОВІ ІННОВАЦІЙНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Побережна Н. О. Педагогічна майстерність викладачів іноземної мови в організації навчального процесу на основі інноваційних інформаційних технологій.

У статті розглядаються дидактичні та методичні аспекти, що характеризують сучасну педагогічну систему, а також педагогічні особливості її організації під час навчання іноземній мові в умовах інформаційно-освітнього середовища. Аргументовано інформаційно-комунікаційну компетенцію викладача, яку визначено як готовність та здатність методично грамотно використати дидактичні можливості інформаційно-комунікаційних технологій у педагогічній діяльності в умовах ІОС. Представлено комплекс компетенцій у складі професійної інформаційної компетенції викладача іноземних мов з урахуванням сучасних потреб навчання для ефективного викладання іноземних мов.

Ключові слова: педагогічна майстерність, інформаційна компетентність, інформаційно-освітнє середовище вищого навчального закладу.

Побережная Н. А. Педагогическое мастерство преподавателей иностранного языка в организации учебного процесса на основе инновационных информационных технологий.

В статье рассматриваются дидактические и методические аспекты, характеризующие современную педагогическую систему, а также педагогические особенности ее организации при обучении иностранному языку в информационно-образовательной среде. Аргументирована информационно-коммуникационная компетенция преподавателя, которая определяется как готовность и способность методически грамотно использовать дидактические возможности информационно-коммуникационных технологий в педагогической деятельности в условиях ИОС. Представлен комплекс компетенций в составе профессиональной информационной компетенции преподавателя иностранных языков с учетом современных потребностей обучения для эффективного преподавания иностранных языков.

Ключевые слова: педагогическое мастерство, информационная компетентность, информационно-образовательная среда высшего учебного заведения.

Poberezhna N. O. Pedagogical excellence of foreign language teachers in the educational process on the basis of innovative information technologies.

The article deals with didactic and methodological aspects of modern pedagogical system and pedagogical activity in teaching foreign languages in the conditions of educational information environment. The information and communication competence of the teacher is argued and defined as the willingness and ability to use didactic potential of information and communication technologies methodically and competently in teaching activities under EIE. A complex of professional competencies including information competence of foreign languages teachers is presented to meet urgent needs for effective teaching of foreign languages.

Key words: pedagogical excellence, information competence, educational information environment of higher educational establishment.

У сучасній системі освіти відбуваються значні зміни, зумовлені, за словами О. Тряпельникова, «незворотними поступальними чинниками» [8], до яких ми відносимо,

по-перше, бурхливий розвиток інформаційно-телекомунікаційних технологій, по-друге, зміну статусу англійської мови, що стала мовою міжнародного спілкування, без володіння якої на сучасному етапі не є можливими успішна професійна діяльність та ефективна професійна комунікація з представниками різноманітних лінгвосоціумів.

Мета статті – проаналізувати дидактичні та методичні аспекти, які характеризують сучасну педагогічну систему в інформаційно-освітньому середовищі (ІОС), та виявити педагогічні особливості її організації під час навчання іноземної мови.

У науковій літературі створення високоякісного та високотехнологічного ІОС розглядається переважно як достатньо складне технічне завдання, що дозволяє кардинально модернізувати технологічний базис системи освіти в цілому. Водночас не можна заперечувати, що створення ІОС є не тільки суто технічним процесом. Задля її створення, розвитку та експлуатації необхідно повністю залучити науково-методичний, організаційний та педагогічний потенціал усієї системи освіти. У зв'язку з цим необхідно враховувати також і проблеми педагогіки в умовах функціонування сучасних інформаційно-освітніх середовищ.

Створення інформаційно-освітнього середовища стало предметом низки досліджень (В. Бикова, С. Григор'єва, І. Захарової, М. Козяра, С. Сисоевої, С. Панюкова, С. Позднякова, Є. Полат, І. Роберт). Автори пропонують різні підходи до розуміння суті і структури інформаційно-освітнього середовища.

Аналіз більшості визначень ІОС надає змогу зробити висновок, що це – сукупність (точніше система) інформаційної, технічної та навчально-методичної підсистем, що цілеспрямовано забезпечують навчальний процес, а також його учасників. Основою теоретичного ядра всієї ІОС є саме педагогічна система. Все більше науковців говорять про такий новий напрямок педагогічної науки, як «електронна педагогіка», що досліджує педагогічні процеси в цьому новостворенні під назвою ІОС. Структура педагогічної системи відкритої освіти – це логічне продовження й розвиток традиційної системи. Але змінюється зміст елементів цієї системи: мети, змісту освіти та людського фактора – який навчає та який навчається.

Мета сучасної освіти – це система знань, умінь та навичок, які формуються відповідно до моделі спеціаліста, що визначається відповідними освітніми стандартами:

- розвиток тих здібностей особистості, які потрібні їй самій та суспільству;
- вияв соціально ціннісної активності особистості;
- забезпечення можливостей ефективної самоосвіти (зокрема підвищення кваліфікації) за межами інституційних систем.

За цих умов принципово змінюються методи роботи педагога і, що найголовніше, їх результати під час здійснення навчального процесу в умовах ІОС. На це вказують багато науковців: Н. Голівер, В. Монахов, С. Панюкова, М. Потєв, І. Роберт, С. Скибицький, М. Чванова, Ю. Шафрін та інші. Так, Н. Голівер наводить відмінні риси педагогічного процесу з використанням нових інформаційних технологій, а саме:

- збільшення питомої ваги проектної (творчої) роботи студентів і зростання обсягу роботи, що виконується індивідуально і в парах;
- зменшення ролі педагога як «джерела знань» і зростання його ролі як «вихователя і наставника»;
- зростаюча готовність тих, хто навчається, нести відповідальність за результати свого навчання [1, с. 9].

У цьому розумінні питання педагогічної майстерності викладача набуває особливої

уваги. Перш ніж звернутися безпосередньо до складників педагогічної майстерності викладачів на основі здійснення навчального процесу в умовах ІОС, розглянемо існуючі підходи щодо визначення педагогічної майстерності та її складників.

Педагогічна майстерність, за С. Гончаренком, це – «... характеристика високого рівня педагогічної діяльності. Критеріями педагогічної майстерності є такі ознаки його діяльності, як гуманність, науковість, педагогічна доцільність, оптимальний характер, результативність, демократичність, творчість (оригінальність)» [2, с. 251].

А. Щербаков розуміє педагогічну майстерність як «синтез наукових знань, умінь і навичок методичного мистецтва й особистих якостей педагога» [9].

У вітчизняній педагогічній науці найґрунтовніше до цієї проблеми підійшли науковці та педагоги кафедри педагогічної майстерності Полтавського педагогічного інституту імені В. Г. Короленка на чолі з академіком АПН України І. Зязюном.

Основні положення їхніх опрацювань містяться в навчальному посібнику «Основи педагогического мастерства» [3] і підручнику «Педагогічна майстерність» [4].

Автори згаданого підручника розглядають педагогічну майстерність «як найвищий рівень педагогічної діяльності (якщо характеризуються якісні показники результату), як вияв творчої активності особистості педагога (якщо характеризуються психологічний механізм успішної діяльності)» [4]. Як педагогічну категорію, вони її визначають так: «Педагогічна майстерність – це комплекс властивостей особистості, що забезпечує високий рівень самоорганізації професійної діяльності на рефлексивній основі» [4].

Відповідно до цих структурних елементів визначаються кілька рівнів оволодіння педагогічною майстерністю:

- елементарний рівень – педагог має лиш окремі якості професійної діяльності;
- базовий рівень – педагог володіє основами педагогічної майстерності (це рівень, характерний для випускників педагогічних інститутів);
- досконалий рівень – характеризується чіткою спрямованістю дій педагога, їхньою високою якістю, діалогічною взаємодією у спілкуванні;
- творчий рівень відзначається ініціативністю, творчим підходом до професійної діяльності.

Такі виявлені ознаки педагогічної майстерності не викликають заперечень, між тим, якщо ми говоримо про складники педагогічної майстерності в умовах здійснення навчального процесу в ІОС, необхідною компетенцією викладача на сучасному рівні розвитку освіти постає інформаційно-комунікаційна компетенція, яку можна визначити як готовність та здатність методично грамотно використати дидактичні можливості інформаційно-комунікаційних технологій під час здійснення педагогічної діяльності в умовах ІОС.

Рівень професіоналізму будь-якого фахівця і, в першу чергу, викладача вищого навчального закладу характеризується вмінням роботи з інформацією, наявністю практичних навичок її здобуття, структурування, оброблення та передавання; вмінням швидко приймати аргументовані рішення на її основі й модифікувати мету та зміст навчання. Головне місце у розв'язанні рішень цих завдань займають інформаційно-комунікаційні технології. Отже, до складу компетенцій викладача вищого навчального закладу на сучасному етапі неминуче входить інформаційно-комунікаційна компетенція як складник педагогічної майстерності викладача в умовах здійснення навчального процесу в ІОС.

У науковій літературі поняття інформаційної компетентності має різноманітне трактування. Узагальнюючи ці трактування, можна стверджувати, що інформаційно-

комунікаційна компетентність – це здатність педагога використовувати інформаційні і комунікаційні технології для здійснення інформаційної діяльності (пошуку інформації, її визначення й організації, управління й аналізу, а також її створення і розповсюдження) у своїй професійній сфері.

Розвиток інформаційно-комп'ютерних технологій відбувається надзвичайно швидко, стандартний набір навчальних комп'ютерних технологій практично повністю поновлюється за п'ять років. Технології, що використовувались на початку XXI століття, йдуть в минуле, поступаючись місцем новітнім засобам передачі та організації інформації. Покоління інтернет-технологій WEB 1.0 змінилось на WEB 2.0, і скоро сформується третє покоління. Викладач вищу, особливо іноземної мови, не може залишатися осторонь змін, які відбуваються, та не знати їх суті. Адже технології змінюють не тільки способи і методи вивчення мов, технології на сучасному етапі змінюють структуру суспільства і суспільних відносин, що відображається в культурі та в мові, й ці зміни повинні також відповідно транслюватися в навчальному процесі вивчення іноземних мов.

Проблеми застосування інформаційних технологій в успішному навчанні іноземних мов розглядаються в працях Е. Полат [6], А. Трутнева [7]. Ці дослідники підкреслюють, що комп'ютерні технології є ефективним виховним, методичним і дидактичним засобом підвищення якості навчального процесу. Зокрема, інформаційні технології під час вивчення іноземної мови сприяють:

- індивідуалізації навчальної діяльності, максимальній її самостійності, її творчому характеру;
- максимальній комфортності, відповідності темпу навчальної діяльності індивідуальним особливостям учнів, подоланню комунікативного бар'єра;
- формуванню у тих, хто навчається, комунікативних навичок, культури спілкування;
- формуванню навичок дослідницької діяльності;
- створенню справжнього мовного середовища, насамперед, за рахунок телекомунікаційних контактів з носіями мови;
- створенню підвищеної мотивації до оволодіння мовленнєвими навичками та використання їх в реальних міжособистісних навчальних і ділових контактах.

Проте дидактичний потенціал інформаційних технологій та методика їх застосування для вивчення іноземних мов ще недостатньо сформульовані. Нині існують розробки інформаційних ресурсів в електронному вигляді для опанування іноземних мов, але через відсутність наукової та методологічної бази, чіткого бачення технічних і методичних проблем їхнього застосування під час викладання зазначених дисциплін досягнуті результати мають фрагментарний характер або позначені особистісним підходом викладача. Метою дослідження в межах цієї статті є виявлення комплексу компетенцій у складі професійної інформаційної компетенції викладача іноземних мов з урахуванням сучасних потреб навчання для ефективного викладання іноземних мов.

Специфіка іноземної мови як предмета безпосередньо визначає як характер та особливості освітнього середовища, так й інформаційно-комунікаційну компетенцію викладача (складника його педагогічної майстерності).

Освітній процес у цьому середовищі слід здійснювати в діалозі двох світів – світу іноземної та світу рідної культури. Основною особливістю такого середовища є методична домінанта, що орієнтує на розвиток учнів як суб'єктів навчальної діяльності та діалогу культур.

Головна перевага інноваційних технічних засобів навчання в тому, що вони є джерелом автентичності та живої сучасної мови. Саме завдяки цьому складнику та використанню доцільної методики під час вивчення іноземних мов інформаційно-освітнє середовище може сприяти створенню оптимальних умов для підготовки спеціаліста, який володіє іноземною мовою як засобом міжкультурного спілкування. У методиці важливу роль відіграють автентичні відео- та мультимедійні матеріали організації освітнього середовища. Важливою властивістю мультимедіа є інтерактивність, що надає користувачеві можливість зворотного зв'язку [5, с. 168]. Щодо мультимедійних засобів навчання процитуємо Я. Коменського, який у своїй праці «Велика дидактика» наголошував: «...Усе, що тільки можна, давати для сприйняття чуттям, а саме: видиме – для сприймання зором, чутне – слухом, запахи – нюхом, доступне дотикові – через дотик. Якщо будь-які предмети відразу можна сприйняти кількома чуттями, нехай вони відразу сприймаються кількома чуттями...».

Отже, дидактична функція інформаційних технологій виявляється у здійсненні за допомогою інтелектуальних комп'ютерних систем та інформаційних мереж процедур й операцій, які впливають на пізнання та сприяють збільшенню обсягу нових знань.

Спираючись на викладене вище, можна сказати про те, що інформаційні технології докорінно змінюють не тільки освітні, але й духовні орієнтири, спрямовані на вироблення знань, виконуючи те, чого ніколи не здійснювали колишні пристрої й технології. Тому інформаційне суспільство також досить часто називають «суспільством, яке навчається».

Перехід до нової парадигми освіти, в центрі якої знаходиться особистість учня та культура як його домінанта, вимагає такого підходу до організації освітнього середовища у вивченні іноземних мов із залученням інформаційних технологій та глобального комунікаційного простору, коли створюються умови збалансованого, рівномірного функціонування всіх її структурних компонентів, а зміст навчання спрямовано на засвоєння соціокультурних аспектів спілкування мовою, яку опановують, вивчення менталітету, поведінки, цінностей, релевантних культурі мови. Особливість ІОС для вивчення іноземних мов полягає в тому, що вона реалізується у специфічному мовному середовищі, яке моделює викладач з використанням спеціально розроблених навчальних матеріалів та комплексу інструментів, що дозволяють ефективно організувати іншомовну комунікацію учасників спілкування. Її функціонування забезпечується взаємодією трьох складників: змістовного, організаційного та технологічного.

Здійснивши аналіз характерних особливостей сучасної системи освіти з використанням інформаційних технологій, зроблено висновок, що освітнє середовище нового типу є засобом та умовою комунікативно орієнтованого вивчення іноземних мов, в основу якого закладається модель реального спілкування та найсучасніші засоби й методи навчання. Ураховуючи, що процес реальної мовної взаємодії переважно проходить у певній ситуації під час вивчення іноземної мови за межами звичайного мовного середовища, викладачі є проєктувальниками інформаційно-освітнього середовища освіти та повинні старатися моделювати його з урахуванням принципу автентичності.

До складу професійної інформаційної компетенції викладача ВНЗ у контексті ефективної організації навчального процесу на основі інноваційних інформаційних технологій, ми відносимо такий комплекс компетенцій як основу для вдосконалення педагогічної майстерності викладачів іноземної мови:

– знання моделей, можливостей та параметрів процесу вивчення іноземних мов

на основі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ);

– використання інноваційних засобів ІКТ останнього покоління у професійній діяльності викладача іноземної мови, який працює в системі вищої освіти;

– володіння навичками автоматизації оброблення навчальної інформації та її стандартизації, а також творчі навички подання навчального матеріалу та розроблення навчальних курсів на основі ІКТ;

– знання основних функцій освітнього електронного середовища вивчення мов та культур, принципів його створення та управління;

– володіння сучасними прийомами та методами використання засобів ІКТ під час проведення різних занять, розроблення дослідницьких проєктів, у деяких видах навчальної та виховної діяльності;

– знання можливостей практичної реалізації навчання, орієнтованого на розвиток особистості учня в умовах використання технологій мультимедіа (в перспективі «Віртуальна реальність»), систем штучного інтелекту, інформаційних систем, які функціонують на базі ІКТ, що забезпечують автоматизацію впровадження, накопичування, оброблення, передавання, оперативного управління інформацією.

Описаний комплекс компетенцій у складі професійної інформаційної компетенції викладача іноземних мов надав змогу виокремити такі структурні елементи:

1. Компетентний підхід до вивчення іноземних мов. Європейський мовний портфель.

2. Комплексні багаторівневі програмні пакети вивчення мов (як для організації аудиторної, так і самостійної роботи студентів).

3. Практичне використання на уроці іноземної мови інтернет-ресурсів покоління WEB 2.0 для вивчення мов (спеціалізовані та неспеціалізовані ресурси; розробка аудиторного й дистанційного інтернет-уроку; використання подкастів та інших мультимедійних ресурсів для вивчення мов).

4. Сучасні веб-орієнтовані програмні засоби – електронні навчальні оболонки (LMS). LMS у побудові дистанційних курсів.

5. Модульне навчальне середовище Moodle як основа дистанційного вивчення мов та засіб підтримки аудиторних занять.

6. Веб-орієнтований електронний УМК (з урахуванням лінгвометодичних принципів побудови електронного навчального курсу та дистанційного курсу, статичні та інтерактивні засоби створення курсу).

7. Електронне портфоліо студента та викладача як засіб індивідуалізації вивчення мов та культур (Mahara як один із сучасних засобів створення системи е-портфоліо на основі міжнародних стандартів).

8. Автоматизація тестування засобами ІКТ (засоби Moodle для організації тестування; створення тестів у програмі HotPotato; інтернет-сервіс для створення онлайн-тестів).

9. Сервіси ІКТ покоління 2.0 під час навчання мов та культури (сервіси доставки повідомлень в реальному часі й VoIP технології у вивченні мов; Skype, ICQ, MSN; використання блогів та вікі; Вікіпедія як засіб вивчення).

10. Соціальні мережі та їх лінгводидактичні можливості. Використання Coogole у вивчення мов: Coogole Wave, Coogole maps, Coogole Groups.

Беззаперечно, умови розвитку інноваційних інформаційних технологій сучасного суспільства диктують необхідність у розвитку та формуванні нових компетенцій викладачів ВНЗ, за допомогою яких вони можуть найбільш ефективно

упоратися із завданням організації результативного навчального процесу, стандартизувати й автоматизувати рутинні освітні операції і також отримати можливості для пошуку нових творчих методів та технологій вивчення мов.

Отже, незважаючи на те, що в центрі процесу навчання з використанням інноваційних інформаційних технологій перебуває самостійна пізнавальна діяльність учнів та їх самостійна робота з формування необхідних навичок, вмінь та професійних компетенцій, успішність та якість навчання з використанням ІКТ більшою мірою залежать від організації ІОС та методичної якості матеріалів, що використовуються, а також керівництва, майстерності викладачів, які його моделюють відповідно до педагогічних цілей освіти.

Література

- 1. Голівер Н. О.** Дидактичні умови використання комп'ютерних технологій у процесі навчання студентів вищих технічних закладів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук. – Луцьк, 2005. – С. 9.
- 2. Гончаренко С. У.** Український педагогічний словник: для педагогів-практиків, наукових працівників, студентів і аспірантів, вихователів, батьків / С. У. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
- 3. Зязюн И. А.** Основы педагогического мастерства: [учеб. пособ. для вузов] / И. А. Зязюн. – К.: Вища школа, 1987.
- 4. Зязюн І. А.** Педагогічна майстерність: [підручник для вищих навч. закл.] / І. А. Зязюн. – К.: Вища школа, 1997. – С. 35, 79–80.
- 5. Кремень В. Г.** Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати / В. Г. Кремень. – К.: Грамота, 2005. – 448 с.
- 6. Полат Е. С.** Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: [учеб. пособ.] / Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева, А. Е. Петров. – М.: АСАВУЪШФ, 2001. – 272 с.
- 7. Трутнев А. Ю.** Педагогические условия применения компьютерной технологии в процессе обучения студентов университета иностранному языку: автореф. дис. на соискание учен. степени канд. пед. наук / А. Ю. Трутнев; МаГУ. – Магнитогорск, 2001. – 24 с.
- 8. Тряпельников А. В.** Виртуальная образовательная среда в дистанционном обучении / [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.mapryal.org/vestnik/vestnik50/problems.shtml>
- 9. Щербаков А. И.** Формирование личности учителя в системе высшего педагогического образования: автореф. дис. на соискание ученой степени д-ра пед. наук / А. И. Щербаков. – Л., 1978. – 25 с.

УДК 376:378

Катерина Польгун

ПРОБЛЕМИ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Польгун К. В. Проблеми якісної освіти студентів з обмеженими можливостями: нормативно-правовий аспект.

Висвітлено проблему реалізації права людей з особливими потребами на здобуття якісної освіти. Здійснено аналіз нормативно-правової бази України у галузі вищої освіти осіб з обмеженими можливостями. Розглянуто законодавчі та правові основи впровадження інклюзивного навчання.

Ключові слова: особа з обмеженими можливостями, право на освіту, нормативно-правове забезпечення, вища школа, інклюзивне навчання.